

Nový kurz určování ptáků

S přibývajícím zájmem o ornitologii, programy občanské vědy i novými monitorovacími programy, jako je Liniové sčítání druhů (LSD), které jsou založené na práci dobrovolníků, roste i potřeba nabídnout možnosti, jak vyžadované znalosti získat. Již několik let jsme v ČSO přemýšleli o otevření základního kurzu určování ptáků, kterým bychom zájemcům pomohli s prvními kroky v poznávání ptačího světa. A letos na jaře se podařilo tuto myšlenku uskutečnit. Dlouhodobým cílem kurzu je především vzbudit v účastnících zájem o další rozvoj v oblasti ornitologie, a zvýšit tak množství členů, kteří budou v budoucnu schopni v terénu samostatně určovat většinu druhů jak vizuálně, tak podle hlasu.

Kurz do Česka přinesl novou formu školení v poznávání ptáků, kterou jsme znali ze zahraničí a která je založena na celosezonní práci se stejnou skupinou účastníků. Taková forma přináší řadu výhod, a to hlavně možnost opakovat nabyté znalosti, individuální přístup k účastníkům a vytvoření kolektivu, který se vzájemně motivuje k dalšímu rozvoji.

Po úspěšném prvním ročníku, který předčil naše očekávání a který jsme si z pohledu lektorů nesmírně užili, plánujeme na jaře uskutečnit další ročník. Přihlašování bude otevřeno na konci roku. Pro podrobnosti ohledně termínů exkurzí, náplně i ceny za kurz sledujte Facebook nebo web ČSO. Zde také najdete podrobnější reportáž z kurzu a záznam České televize pro pořad Chcete mě.

Ondřej Belfín a Jakub Hlaváček

Pohled účastníka kurzu

Dostalo se mi možnosti napsat pár slov o ptačím kurzu. Shrnout však do několika odstavců zážitky pětadvaceti lidí za uplynulých čtyř měsíců není lehký úkol. To máte cvičení, nahrávky hlasů, poznáváčky, vycházky do terénu, exkurze, ... a až tohle všechno vstřebáte, můžete na získaných znalostech začít stavět. Teď ale vážně. Myslím, že mohu mluvit za všechny, když řeknu, že za čtyři měsíce jsme získali takové znalosti, kterých bychom sami v tak krátkém čase nemohli dosáhnout.

Během exkurzí v Praze, Josefově, v oblasti Třeboňska a na Šumavě jsme pozorovali a slyšeli celkem 154 ptačích druhů. Zatímco na začátku byl pro nás oříškem i hlas budníčka menšího, pěnkavy a červenky obecné, na konci jsme tyto ptáky se samozřejmostí přecházeli a věnovali se zapeklitějším druhům. Velkou zásluhu na tom má organizátor celé akce Ondra Belfín, báječný lektor Jakub Hlaváček a samozřejmě také přítomnost Zdeňka Vermouzka v úvodu a závěru kurzu. Bez jejich vědomostí, entuziasmu a neutuchajícího zájmu předávat své znalosti dál by kurz nebyl takový, jaký byl. Nakonec bych ráda vyjádřila vřelý dík i našim rodinným příslušníkům, neboť bez jejich podpory a tolerance by bylo obtížné prohlubovat naše ornitologické znalosti.

Účastníci kurzu během exkurze na Šumavu, kde jsme v oblasti Modravského potoka měli příležitost pozorovat i vzácného datlika tříprstého; zcela vpravo lektorů kurzu: dřepící Ondřej Belfín, nad ním Jakub Hlaváček a za ním Zdeněk Vermouzek

Foto: archiv ČSO

Samotný kurz mnohonásobně předčil naše očekávání. Sešla se parta pětadvaceti lidí z různých míst, odlišného povolání i věku (nejmladší z naší skupiny bylo necelých 13 let). Díky pestré paletě účastníků tak byly jednotlivé exkurze obohaceny o střípky ze světa entomologie, botaniky a zahradní architektury. Přes společné úložiště a komunikační program jsme sdíleli a cvičili své dovednosti. Pravidelná zásoba cvičení obnášela poznáváčky ptačích hlasů (jednotlivých i více druhů současně) a určování ptáků z nejrůznějších úhlů pohledu. Dalším efektivním nástrojem byly také sonogramy vytvořené Ondrou a v neposlední řadě i mnemotechnické pomůcky, kterými jsme si pomáhali v terénu.

Ráda bych také zmínila externí vycházky s lektory, kterých jsme mohli v průběhu kurzu využít. Kromě několika lokalit v hlavním městě se konaly například v Dolním Bousově, u Manušických rybníků a Žabakoru. Kromě obohacujících informací od ornitologů tak některé z nás potěšilo blízké setkání se slavíky, lejsky nebo jeřáby. Abych ale nemluvila jen v superlativech, samozřejmě bych našla i nějaké ty drobné nedokonalosti. Zatímco v Josefově nás potrápilo chladné počasí, na Třeboňsku zase svérázný pan majitel v místě ubytování. Zpětným pohledem jsou to však úsměvné maličkosti, které v celkovém dojmu nehrály velkou roli. Jakousi třešničkou na dortu byl závěrečný táborák na Šumavě s hudebním doprovodem Jindry a Radka a poslední pozorování v podobě budníčka zeleného uprostřed staveniště. Věřte nebo ne, ale během pozorování se objevil ještě další, naprosto nečekaný druh. Jednalo se o již potvrzeného orlíka krátkoprstého!

Říká se, že vše jednou končí. V tomto případě je to však naopak. Kromě vlastních vycházek již někteří z členů uspořádali společný výjezd (nejen) za břehulemi. V září se navíc dočkáme přídatku v podobě další exkurze. Strávili jsme spolu

V hnízdě konipasa horského jsme našli mládě kukačky obecné

Foto: Ondřej Belfín

Na nádrži Rozkoš jsme mohli pozorovat celkem pět druhů rybků včetně rybáka dlouhoocasého

Foto: Ondřej Belfín

pouze čtyři měsíce, avšak dennodenní kontakt a sdílení společných pozorování daly základ pro vznik nových přátelství. Kromě milých zážitků a čerstvých znalostí jsme si navíc domů odvezli nádherný certifikát s ilustrací bramborníčka, který korunoval společné úsilí.

Za všechny účastníky Martina Jandová